

Dosarul nr. 3ra-1165/22
2-18205179-01-3ra-07112022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani (jud. V. Sîrbu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

18 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Aliona Miron
Ala Cobăneanu

examinând recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și de Andrei Sorici

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Ion Arteni și Ghenadie Severin împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul depus de Ion Arteni, casată integral hotărârea din 6 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, cu adoptarea unei noi decizii, prin care a fost admisă acțiunea

constată:

La 28 noiembrie 2018, Ion Arteni și Ghenadie Severin au depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, intervenient accesoriu Andrei Sorici cu privire la contestarea actului administrativ.

În susținerea acțiunii au indicat că la data de 24 octombrie 2018, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a emis decizia, prin care s-a constatat că anumite acțiuni ale lui Ghenadie Severin și vice-directorului medical al IMSP SCM nr. 1, Ion Arteni, au constituit discriminare și hărțuire la locul de muncă, fiind dispusă prezentarea scuzelor de către vice-directorul medical Ion Arteni și asigurarea întocmirii de către Șeful secției Anesteziologie și reanimare, Ghenadie Severin, a unui grafic ce ar dezavantaja alți angajați.

Au menționat că nu sunt de acord cu decizia în cauză, or, aceasta a fost emisă contrar prevederilor legii și urmează a fi anulată.

La data de 7 mai 2018, de către administrația IMSP SCM nr. 1 a fost convocată ședința Consiliului medical, în cadrul căreia au fost abordate mai multe subiecte, fiind pusă în discuție și petiția înaintată de către Andrei Sorici privind dezacordul asupra comasării secțiilor anesteziologie și reanimare a serviciului chirurgical-somatic cu cea obstetricială-ginecologică.

Totodată, prin decizia din 10 octombrie 2018 a Curții de Apel comasarea secțiilor nominalizate mai sus a fost recunoscută drept legală.

Andrei Sorici, invocând presupusa discriminare și hărțuire la locul de muncă, s-a adresat Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu o plângere împotriva lui Ion Arteni și Ghenadie Severin, solicitând constatarea faptelor de discriminare și hărțuire la locul de muncă pe bază de opinie.

La data de 24 octombrie 2018, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a emis decizia, prin care s-au stabilit următoarele:

- 1) Faptele constatate la pct. 5.2-5.7 reprezintă discriminare în câmpul muncii;
- 2) Faptele constatate la pct. 5.9-5.10 reprezintă hărțuire în relațiile de muncă;
- 3) Ghenadie Severin, șeful Secției anesteziologie și reanimare va asigura ca graficele de muncă ale medicilor secției vor fi întocmite, astfel încât să nu dezavantajeze nejustificat niciun medic. Sistemul de rotație al turelor ar putea fi o soluție în acest caz;
- 4) Ion Arteni, vice-directorul medical își va prezenta scuzele pentru comportamentul intimidant aplicat față de petiționar în cadrul ședinței din 7 mai 2018 și va evita faptele similare pe viitor;
- 5) Ghenadie Severin și Ion Arteni vor informa Consiliul, în termen de 10 zile de la recepționarea prezentei decizii, despre măsurile întreprinse sau planificate pentru implementarea recomandărilor formulate în decizie.

Au precizat că, atât în cadrul ședinței consiliului din 7 mai 2018, cât și în afara acesteia, nu s-a admis în privința lui Andrei Sorici fapte ce ar putea fi calificate drept discriminare sau hărțuire la locul de muncă, chiar dimpotrivă, întotdeauna a ascultat doleanțele acestuia în privința oricărei solicitări și a încercat să-l ajute.

Mai mult decât atât, toate graficele de gardă au fost întocmite de către Ghenadie Severin în strictă conformitate cu doleanțele personalului medical și ale medicilor.

Au consemnat că în momentul în care Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a luat decizia contestată, acesta nu a luat în considerație poziția părții reclamante și scopul real urmărit de către petiționar.

În cadrul ședinței din 7 mai 2018, s-a dat citire petiției adresate de către Andrei Sorici, însă această informație a fost citită în modul cel mai simplu și obișnuit, așa cum se face în privința tuturor petițiilor.

Andrei Sorici, în viziunea sa, a considerat că în momentul citirii acesteia, în raport cu dânsul a fost manifestat un comportament discriminatoriu prin faptul neacordării cuvântului după expunerea altor colegi pe marginea petiției.

Mai cu seamă că, dat fiind faptul că până la momentul de față, Andrei Sorici are depuse peste 60 de petiții în adresa Spitalului Clinic Municipal nr. 1, conținutul

acestora este cunoscut în totalitate, or, toate au fost citite și examinate în modul corespunzător.

Evenimentul dat, dar și cele expuse în petiție, l-au determinat pe Andrei Sorici să considere că acțiunile întreprinse de către Ion Arteni și Ghenadie Severin au urmărit intenția de a-l discrimina sau hărțui la locul de muncă, fapt care nu corespunde realității.

Or, pe întreaga perioadă de lucru a acestuia, dânsul a fost tratat în mod egal și corect, nu a fost favorizat sau discriminat în niciun mod.

La caz, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a examinat cauza superficial și, prin urmare, a admis un șir de erori procedurale și materiale ce atrag anularea deciziei emise.

Au obiectat că decizia contestată, conține la pct. 3.7-3.11, doar poziția IMSF SCM nr.1 asupra plângerii, poziție care nu poate fi luată în considerare, or, instituția dată nu a fost și nici nu este subiect al prezentei plângeri.

Decizia în cauză nu conține poziția scrisă sau verbală a dâșilor în calitate de persoane vizate, și anume explicațiile și obiecțiile lui Ion Arteni și Ghenadie Severin, fapt care este obligatoriu conform art. 61 din Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012, or, aceasta trebuie să cuprindă: data și locul adoptării; denumirea organului care a adoptat-o; numele și prenumele membrilor participanți la ședință; mențiunea despre caracterul public sau închis al ședinței; numele, prenumele și alte date de identificare ale petiționarului, reclamatului sau, după caz, ale persoanei interesate, explicațiile și obiecțiile acestora; dovezile; numele, prenumele persoanelor care reprezintă petiționarul sau reclamatul, explicațiile și obiecțiile acestora; descrierea faptelor constatate; concluzia Consiliului cu privire la existența sau lipsa faptei discriminatorii și argumentele ce stau la baza acesteia; recomandările formulate în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei discriminării și a prevenirii faptelor similare pe viitor.

Prin urmare, atât lipsa elementelor obligatorii ale deciziei enunțate, cât și a compartimentului privind dovezile prezentate de către reclamant, constituie o abatere procedurală gravă ce atrage sancțiunea sub forma anulării actului administrativ, ca fiind emis contrar legii și cu încălcarea procedurii.

Situația dată poate fi comparată cu cea în care hotărârea judecătorească, pe lângă faptul că conține în partea descriptivă poziția unei părți neantrenate în proces, nu conține nicio poziție a pârâtului, fapt care este alogic și absurd, care încalcă dreptul pârâtului la apărare, dreptul la un proces echitabil, principiul contradictorialității și prevederile imperative ale legii.

La fel, în cazul de față, prin ignorarea poziției și explicațiilor dâșilor, s-au afectat în mod indubitabil principiile stipulate în pct. 53 din Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 privind activitatea Consiliului, conform căruia plângerile și autosesizările privind faptele de discriminare sunt examinate cu respectarea următoarelor principii: transparență a procedurii, celeritate, contradictorialitate, inversare a sarcinii probațiunii, asigurare a dreptului la apărare, protecție a datelor cu caracter personal.

Și-au întemeiat pretențiile în baza art. 25 alin. (1) lit. b), 26 alin. (1) lit. a), c) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, art. 5, 6, 7, 12, 19, 166, 167 CPC, pct. 42 lit. d), 53, 61, 65 din Legea nr. 298 din 21 decembrie 2012 cu

privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, art. 114, 115 din Constituție.

Au solicitat admiterea acțiunii și anularea deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității din 24 octombrie 2018.

Prin hotărârea din 6 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 28 iulie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Ion Arteni a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 6 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, iar la 15 decembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul depus de Ion Arteni, casată integral hotărârea din 6 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, cu adoptarea unei noi decizii, prin care a fost admisă acțiunea.

A fost anulată decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 94/18 din 24 octombrie 2018.

La 20 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 3 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, a fost prezentată motivarea recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat normele de drept material, precum și nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, fapt ce a generat concluzia nefondată cu privire la casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii, prin care a fost anulată decizia Consiliului din 24 octombrie 2018 pe cauza nr. 94/18.

Pe de altă parte, a opinat că prima instanță just a constatat, în baza materialului probator anexat și a circumstanțelor de fapt examinate în cadrul ședinței de judecată, că actul administrativ contestat este unul legal și întemeiat, iar pretențiile intimaților sunt nefondate și pasibile respingerii.

A evidențiat că instanța de apel în mod eronat a supus aprecierii argumentele lui Andrei Sorici prin prisma elementelor constitutive ale victimizării, or, în plângerea sa, petiționarul Andrei Sorici nu a invocat forma de discriminare de victimizare (art. 2 din Legea nr. 121/2012) și nici nu a fost examinată de către Consiliu.

De asemenea, instanța de apel a pus la baza deciziei motivate doar poziția expusă de administrația spitalului, cu citarea exactă a textului intimaților fără a face o analiză a probelor prezentate și anexate la dosarul administrativ.

A reiterat că comportamentul nedorit pentru terț s-a manifestat prin ignorarea acestuia în cadrul ședinței colectivului de medici ai secției, unde Andrei Sorici nu a fost lăsat să vorbească și să-și expună punctul său de vedere.

Cu referire la argumentul reținut de către instanța de apel, precum că conducerea spitalului, cât și conducerea clinicii anesteziologie-reaminare nu clasifică bolnavii sau

blocurile curative după starea pacienților (gravi sau septici și aseptici), a obiectat că acesta reprezintă un concept greșit și care urmează a fi apreciat critic.

Or, având în vedere Nota informativă a comisiei Ministerului Sănătății, instituită prin dispoziția nr. 16-d din 18 ianuarie 2016 privind rezultatele examinării petiției unui grup de lucrători medicali din cadrul IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1, rezultă cu certitudine că Comisia a constatat că, complexitatea activităților de terapie intensivă pe parcursul anului este neuniformă.

Astfel, în secția anesteziologie și terapie intensivă a serviciului chirurgical-somatic sunt, de regulă, pacienți în stări grave și foarte grave, inclusiv bolnavi septici, iar în secția respectivă a Centrului perinatologic, în circa 95 % din cazuri se acordă doar asistență de terapie intensivă postoperatorie la lăuze și ginecopate.

La 11 august 2022, Andrei Sorici a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, iar la 7 noiembrie 2022, a fost prezentată motivarea recursului, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate, cu emiterea unei noi decizii de menținere a hotărârii primei instanțe.

În susținerea recursului a relevat că la examinarea cauzei, Curtea de Apel Chișinău a interpretat eronat prevederile art. 1, 2, coroborate cu art. 7 alin. (2) lit. e) și f) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.

A evidențiat că în perioada 2017-2018, dânsul a activat mai multe schimburi în blocul K decât în blocul C, comparativ cu ceilalți colegi care au aceeași funcție, fapt stabilit de către Inspectoratul de Stat al Muncii, care a menționat că prin stabilirea unui astfel de grafic terțului i se acordă un statut mai puțin favorabil în comparație cu ceilalți medici ai secției, cu care se află în situație similară.

Totodată, întocmirea graficelor de muncă ține strict de competența șefului de secție, iar vice-directorul medical îl aprobă și propune modificări în cazul constatării unor nereguli.

Astfel, instanța de apel a trecut cu nonșalanță inclusiv respectiva constatare a Inspectoratului de Stat al Muncii, care nu a fost contestată de către reclamant.

La examinarea litigiului în cadrul Curții de Apel Chișinău, instanța nu a ținut cont de faptul că natura hărțurii în relațiile de muncă, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul imputat și un criteriu interzis invocat de persoana care se consideră lezată în drepturile sale, iar un asemenea tratament și încălcarea unui drept recunoscut de lege poate fi stabilit în prezența speței.

Ca urmare, prezumția hărțurii a fost instituită, or, în cadrul ședinței din 7 mai 2018, atunci când a fost pusă în discuția petiția terțului în adresa administrației, aceasta a întreprins un șir de acțiuni în privința acestuia, care a condus crearea unui mediu ostil și intimidant, care în efect au lezat demnitatea terțului.

La fel, conform concluziei Comisiei Ministerului Sănătății, instituită prin dispoziția nr. 16-d din 18 ianuarie 2016, complexitatea activităților de terapie în cele două blocuri este neuniformă, or, în blocul chirurgical somatic al Secției anesteziologie și reanimare sunt, de regulă, plasați pacienți în stări grave și foarte grave, inclusiv bolnavi septici, iar în blocul obstetrical ginecologic, în circa 95 % din cazuri se acordă doar asistență de terapie intensivă postoperatorie la lăuze și ginecopate.

Totodată, în terapia intensivă a blocului chirurgical somatic sunt internați pacienți în stări septice, inclusiv cu septicemie chirurgicală sau ginecologică.

Suplimentar, decizia instanței de apel demonstrează o derogare gravă de la exigențele unei hotărâri judecătorești întemeiate, concluziile căreia sunt contradictorii normelor de drept.

În consecință, la adoptarea deciziei sale, instanța de apel nu a cercetat multiaspectual, complet, nepărtinitor și nemijlocit toate probele din dosar în ansamblu și interconexiunea lor, precum și a dat o apreciere greșită raportului juridic stabilit dintre părți, stabilind eronat obiectul litigiului.

La 7 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Ion Arteni, a reprezentantului său, avocatul Iurie Bargan, Ghenadie Severin, Andrei Sorici, a reprezentantului său, avocatul stagiar Gheorghe Sorici și Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității copia recursurilor depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și de Andrei Sorici, fiindu-le explicat dreptul de a depune referință la recursurile declarate, care au fost recepționate de către Ion Arteni la data de 14 noiembrie 2022, de către Andrei Sorici – la 15 noiembrie 2022, iar de către Ghenadie Severin – la 16 noiembrie 2022, potrivit avizelor de recepție (f. d. 70-72 vol. II).

La 7 decembrie 2022, Ion Arteni a depus referință la recursul declarat de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, prin care a solicitat declararea inadmisibilității acestuia.

Până la data stabilită pentru examinarea recursurilor, în adresa Curții Supreme de Justiție alte referințe nu au parvenit.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

În speță, se constată că dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău a fost pronunțat în ședință publică la 12 iulie 2022 (f. d. 33 vol. II).

Este cert și faptul că la 20 iulie 2022, prin intermediul poștei electronice, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 50-50 verso vol. II).

Se mai constată că la 11 august 2022, Andrei Sorici a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 52 vol. II).

Decizia motivată din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată la adresa electronică a Consiliului pentru Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și a reprezentantului lui Andrei Sorici, avocatul stagiar Gheorghe Sorici, la 7

octombrie 2022, fapt confirmat prin extrasul de pe poșta electronică (f. d. 48 verso vol. II).

Totodată, actele cauzei reflectă că la 3 noiembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus recurs motivat împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 58-59 verso vol. II).

Din materialul probator rezultă și că la 7 noiembrie 2022, Andrei Sorici a depus recurs motivat împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 61-66 vol. II).

Astfel, recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și de Andrei Sorici împotriva deciziei din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău sunt în termen.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursurile, de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Astfel, prin prisma art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Conform art. 21 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

În corespundere cu prevederile art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Reglementări similare rezultă și din art. 219 alin. (1) și (2) Cod administrativ, care stipulează că instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, după cum denotă actele cauzei, la 16 mai 2018, Andrei Sorici a depus la Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, plângerea privind discriminarea și hărțuirea în câmpul muncii pe criteriu de opinie.

Iar prin decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 03/1338 din 24 octombrie 2018, care a avut ca obiect de examinare discriminarea și hărțuirea pe criteriul de opinie în câmpul muncii a lui Andrei Sorici, a fost decis că: 1) Faptele constatate la pct. 5.2-5.7 reprezintă discriminare în câmpul muncii; 2) Faptele constatate la pct. 5.9-5.10 reprezintă hărțuire în relațiile de muncă; 3) Ghenadie Severin, șeful Secției anesteziologie și reanimare va asigura ca graficele de muncă ale medicilor secției vor fi întocmite, astfel încât să nu dezavantajeze nejustificat niciun medic. Sistemul de rotație al turelor ar putea fi o soluție în acest caz; 4) Ion Arteni, vice-directorul medical își va prezenta scuzele pentru comportamentul intimidant aplicat față de petiționar în cadrul ședinței din 7 mai 2018 și va evita faptele similare pe viitor; 5) Ghenadie Severin și Ion Arteni vor informa Consiliul, în termen de 10 zile de la recepționarea prezentei decizii, despre măsurile întreprinse sau planificate pentru implementarea recomandărilor formulate în decizie.

Ion Arteni și Ghenadie Severin înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, intervenient accesoriu Andrei Sorici, a solicitat anularea deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 03/1338 din 24 octombrie 2018.

Fiind investită cu judecarea cauzei, prima instanța a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, pe care a respins-o.

Judecând apelul depus de Ion Arteni, instanța de apel a admis apelul, a casat integral hotărârea primei instanțe și a adoptat o nouă decizie, prin care a admis acțiunea și a anulat decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 94/18 din 24 octombrie 2018.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse de recurent, conchide că instanța de apel, examinând apelul nu a elucidat toate circumstanțele importante prezentei cauze, s-a abținut de a răspunde la toate întrebările (argumentele) ridicate în fața sa, prin ce a încălcat normele de drept procedural și a emis o hotărâre nemotivată.

La caz, se constată că instanța de apel judecând apelul depus de Ion Arteni, a reținut ca temei de anulare a deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 94/18 din 24 octombrie 2018, faptul că în speță nu au fost constatate careva acțiuni de discriminare sau hărțuire față de petiționarul Andrei Sorici.

În același timp, se atestă că ajungând la o astfel de concluzie, instanța de apel, într-un mod neînțeles a suspus examinării legalitatea deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 94/18 din 24 octombrie 2018, prin prisma elementelor constitutive ale discriminării pe criteriu de vicitimizare prevăzut de Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012.

Și asta deoarece, după cum se evidențiază în speță, atât în plângerea petiționarului Andrei Sorici depusă către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, precum și în decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 94/18 din 24 octombrie 2018 a fost invocată și examinată discriminarea directă și hărțuirea în câmpul muncii pe criteriu de opinie și nicidecum forma de discriminare - *prin vicitimizare*.

Ca urmare, instanța de apel nu a ținut cont de faptul că legiuitorul la art. 2 din Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25 mai 2012, a divizat discriminarea directă – ca fiind tratarea unei persoane în baza oricăruia dintre criteriile prohibitive în manieră mai puțin favorabilă decât tratarea altei persoane într-o situație comparabilă, iar victimizarea – ca fiind orice acțiune sau inacțiune soldată cu consecințe adverse ca urmare a depunerii unei plângeri sau înaintării unei acțiuni în instanța de judecată în scopul asigurării aplicării prevederilor prezentei legi sau în scopul furnizării unor informații, inclusiv a unor mărturii, care se referă la plângerea sau acțiunea înaintată de către o altă persoană.

Astfel, elucidarea aspectelor menționate este cu atât mai importantă, cu cât la pct. 5.11 din decizia Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 94/18 din 24 octombrie 2018, Consiliul a atras atenția petiționarului asupra dreptului de a depune o plângere separată în cazul vicitimizării acestuia, în special dacă urmare a emiterii prezentei decizii, la locul de muncă vor surveni consecințele adverse în privința acestuia (f. d. 12 vol. I).

Superficialitatea examinării cauzei de către instanța de apel, se atestă și prin faptul că fundamentându-și soluția adoptată pe scrisoarea IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1 nr. 05-4/493 din 11 iunie 2018, prin care administrația IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1, nu a constatat careva acțiuni de discriminare sau de hărțuire față de petiționarul Andrei Sorici, instanța de apel a trecut cu vederea și nu a suspus examinării argumentele Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității precum că informația furnizată de IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1, în scrisoarea din 11 iunie 2018, ține de aspectele manageriale, prin care a fost comunicat cine este responsabil de întocmirea graficelor de lucru a angajaților și cine este responsabil de aprobarea acestor grafice.

Mai mult decât atât, constatând că în speță nu a fost demonstrată discriminarea și hărțuirea în câmpul muncii a lui Andrei Sorici pe criteriu de opinie, instanța de apel nu a supus aprecierii nici într-un mod înregistrarea audio a ședinței Consiliului medical al IMSP Spitalul Clinic Municipal nr. 1 din 7 mai 2018, care a fost pusă la baza adoptării deciziei Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității nr. 94/18 din 24 octombrie 2018, prin care Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a stabilit că petiționarului Andrei Sorici i-a fost creat un mediu ostil și intimidant care i-a lezat demnitatea, iar comportamentul nedorit s-a manifestat prin ignorarea petiționarului Andrei Sorici în cadrul ședinței colectivului de medici, unde nu a fost lăsat să vorbească și să-și expună punctul de vedere (f. d. 11 vol. I).

În consecință, instanța de recurs notează că împrejurările descrise urmau a fi cercetate minuțios de către instanța de apel, în vederea stabilirii certe și definitive a circumstanțelor relevante pentru soluționarea justă a cauzei.

Așadar, întru stabilirea temeiniciei sau netemeiniciei acțiunii, instanța de apel urma să verifice cerințele din acțiune prin prisma argumentelor și probelor atât a părții reclamante, cât și a părții pârâte, rezultând din prevederile art. 195 Cod administrativ, în coroborare cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, ca în consecință soluția adoptată să fie certă și coerentă. Caracterul peremptoriu al concluziei instanței de judecată, urmează a fi stabilit în coraport cu argumentele părților, circumstanțele cauzei, probele administrate și cercetate și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

Or, instanța de apel nu se poate limita să preia total sau parțial poziția doar a unei părți a raportului litigios, ci trebuie să analizeze cauza și să răspundă argumentat la criticile și mijloacele de apărare invocate de ambele părți.

Față de cele ce preced se atestă că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea de a exercita controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Curtea reamintește că Articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (a se vedea, printre multe altele, *Perez v. Franța* [MC], nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I, și *Loupas v. Grecia*, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019), (*cauza Capacchione v. Republica Moldova din 30 noiembrie 2021*, § 19).

De asemenea, ea reiterează jurisprudența sa constantă, potrivit căreia acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (a se vedea, printre multe altele, *Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia*, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020 și cauzele citate în aceasta), (*cauza Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021*, § 23).

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui cauza spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile depuse de Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și de Andrei Sorici.

Se casează integral decizia din 12 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a lui Ion Arteni și Ghenadie Severin împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității cu privire la contestarea actului administrativ, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Aliona Miron

Ala Cobăneanu